

MUNNHARPA

Troms fylkeskommune
Den offentlige tannhelsetjenesten

Mars 2006

Vi tar av oss hatten for vår svært arbeidsomme tanntekniker Gunnar Antonsen, her med sønnene Elias(3) og Aron(1).

tannlege ved første anledning uten at dette har den ønskede effekt. Gunnar Antonsen beslutter da å selv ta turen til Harstad. Dette må foregå når hustruen hans kan ta hånd om barna - altså kvelds/nattes-tid. Han setter kursen for Harstad. Kjøretiden er rundt 4,5 timer hver vei og reparasjonen tok ca 3 timer. Gunnar fikk satt kursen hjemover først rundt midnatt og skulle være klar til å ta seg av ungene når kona skulle på jobb neste morgen rundt 7-tiden!

Harstad tannhelsedistrikt tar av seg hatten for Servicetekniker Gunnar Antonsen som egentlig hadde pappaperm, for hans flotte innsats for at kontor 3 skulle kunne fungere de neste ukene.

Tusen takk, Gunnar!

Innsats utenom det vanlige

Av: Eliann Jensvoll

Kontor nr 3 ved Kanebogen Tannklinikk opplevde driftsstans 10. februar da hovedelektronikk-kortet var defekt. Da Servicetekniker Gunnar Antonsen hadde pappapermisjon og det samme gjaldt Dental Sør sin tekniker i Nordland, ble Servicetekniker Herulf Klo tilkalt. Han skiftet kortet samt amalgamavskilleren 13. februar. Når første pasient blir tatt inn - velger kontorets sugeenhet å takke for seg. Da var Herulf Klo på tilbake tur til Tromsø og skulle på ferie dagen derpå. Det er da gode råd kan bli meget dyre!

Det ble tatt kontakt med Gunnar Antonsen som antar at det er unitens elektronikk-kort som styrer sugefunksjonen som er defekt. Han henter så et slikt kort fra sitt lager om kvelden den 13. februar og poster det til Harstad - dette installeres av kontorets

25 års tjenestetid i 2006:

- * Anfrid Fedreheim, Evenskjer tannklinikk
- * Sigrid Aas-Eriksen, Finnsnes tannklinikk
- * Karin pedersen, Finnsnes tannklinikk
- * Unn-Tove Edvardsen, Andselv tannklinikk
- * Karen Grete Figenschau, Bardu tannklinikk

50-årsjubilanter januar - juni 2006

- * Eva Fagerheim, Finnsnes, 18. januar
- * Jorid F Berglund, Lyngseidet, 9. februar
- * Inger Johansen, TkNN Finnsnes, 1. mars
- * Oddny Jensen, TkNN Finnsnes, 24. mars
- * Liv S. Birkelund, Storslett, 21. mai

- Vi gratulerer!

Dagbok

Av: Jeanett Steinhnes

Etter å ha fått et tilbud om en sommer på en tannklinikk i Bardu, var det bare en ting å gjøre: søke og håpe på et positivt svar. Jeg var så heldig at jeg fikk tilbringe 4 uker på Bardu tannklinikk, 4 uker som har vært med på å gjøre meg sikker i mitt valg av framtidig yrke.

Det hele startet 13. juni, min først arbeidsdag på klinikken. Selv om jeg er ferdig med det første året på tannlegestudiet, kan jeg ingenting om tenner og hva som skjer på en tannklinikk. I starten fulgte jeg med på alt som skjedde, jeg kunne ikke la noe skje uten at jeg fikk sett det. Alt var spennende og nytt! Jeg oppdaget tidlig at det er ikke kun boring og fylling av hull som foregår på en tannklinikk. Det er nesten ubegrenset med utfordringer og oppgaver til en tannlege. Det har for det meste vært kronearbeid mens jeg har vært på klinikken. Dette er naturlig i og med at Vilhelm bare har godt voksne pasienter. I tillegg er det en del hull som må fylles, hele proteser som må lages eller rettes på, rotfyllinger, tanntrekking og annet. Det er nok å gjøre for en tannlege, det er helt sikkert. Jeg tror ikke det blir problemer med å skaffe seg jobb etter endt utdanning.

Jeg har gradvis lært mer og mer etter som tiden har gått. I starten fikk jeg rydde etter pasienter, og jeg fikk en grundig innføring i hvor viktig håndhygiene er for de som jobber på en tannklinikk. Det finnes sterile områder og forurensede områder. Alt som Vilhelm tar i er forurenset siden han er i kontakt med en pasient. Derfor må jeg vaske hendene etter at jeg har vært borti noe han har vært borti. Jeg kan ikke ta noe fra skuffene uten å vaske hendene, for alt som er der skal være sterilt. Jeg må til enhver tid være helt ren på hendene, så det ikke skal spres bakterier fra pasient til pasient. Jeg var ikke klar over hvor viktig dette var. I teorien så visste jeg det, men det er noe helt annet å følge denne teorien. Jeg må innrømme at dette har ikke vært lett. Jeg tar meg lett i ansiktet med hendene, det er vel en uvane jeg har. Om det klør så klør jeg tilbake, men det passer seg ikke helt å klør seg i ansiktet foran en pasient. Og i tillegg må jeg vaske hendene før jeg kan ta i noe igjen. Det er noe jeg har prøvd å huske på, det å være oppmerksom på hvor jeg gjør av hendene mine.

Senere har mine arbeidsoppgaver økt gradvis. Jeg har lært om hvilke forskjellige blandinger og utstyr som trengs til de forskjellige oppgavene. Noen fyllingstyper skal ha den syra og noen skal ha den andre. Slik er det med det meste, det er

ikke bare bare å få taket på alt. Det finnes mye forskjellig på et kontor, og alt har forskjellige formål. Etter hvert som tiden har gått så føler jeg at jeg begynner å få taket på det. I alle fall på det som brukes oftest.

En annen ting jeg også etter hvert har fått lov til å gjøre er å blande avtrykksmasser. Der finnes det også mange forskjellige typer, og noen er enklere å blande enn andre. Noen er skikkelig klissete og setter seg overalt, og er vanskelig å fjerne fra hendene. Andre består av pulver og vann, og det er ikke lett å la være å søle. I tillegg må man være utrolig rask, for det stivner relativt fort. Særlig siden det er sommer nå, og vi har hatt varmt og fint vær.

Den siste uka har jeg fått føre journaler på dataen. Det har vært mange pasienter inne for å sjekke tennene sine, og vi har ført tannstatus på dem på det nye dataprogrammet. Der gjelder det å være rask for Vilhelm har ikke tid til somling, og han sier klart ifra om det går for tregt. Det er ikke lett å få med seg alt, så noen ganger må Mona ta over for meg. Men jeg føler at jeg begynner å få taket på det nå. Litt trening er alt som skal til, og det gjelder alle oppgaver. Jeg kan nå fungere nesten helt som assistent, med litt hjelp innimellom av Mona. Det er en god følelse å føle at man mestrer noe. Selv om det er mye jeg ikke kan, så synes jeg selv at jeg har lært raskt og at jeg har lært mye på disse 4 ukene.

Den nest siste dagen min var vi på besøk på tannteknisk laboratorium på Finnsnes for å se hva som foregår i "kulissene". Det er de som lager alt av proteser som pasientene skal ha. Det er litt av et arbeid de har, de er skikkelige håndverkere. Jeg fikk litt innføring i hvordan kroner og diverse proteser lages, men det var vanskelig å få med seg alt. Det er jo så mange teknikker og apparater de bruker, så man kan vel ikke få så mye ut av et par timer.

Det har vært noen opplevelser som har vært skremmende. Den verste var da en dame var inne for å få fjernet ekstra tannkjøtt mellom tennene. Da ble det brent vekk med en glødetråd og rett og slett skar gjennom tannkjøttet, som en varm kniv gjennom smør. Det var utrolig ekkelt å se på, og det som gjorde det riktig ille var lukta. Den la seg i hele rommet, koft menneskekjøtt. Tanken gjorde meg kvalm, og jeg regner med at det ikke var mye farge i ansiktet mitt. Men dette skremmer meg ikke, slike ting får jeg bare bite i meg og komme over. Det dukker nok opp verre ting enn det.

En annen ting som var litt skremmende, men på en annen måte, var da en pasient var inne for å fjerne visdomstenner. Den ene var ikke kommet

fram, så den måtte skjæres ut. Det var en brutal affære, og det måtte en del krefter til for å få den ut. Jeg reagerte ikke på blodet, men på maktbruken. Det er en ting jeg ikke gleder meg noe særlig til, men som Vilhelm sier så vil nok de tingene som er mest skremmende nå, være det som er mest spennende når man har jobbet litt som tannlege.

Det er ingenting som har fått meg på andre tanker når det gjelder mitt yrkesvalg. Dette er ting som følger med yrket, og jeg tillater ikke meg selv å bli skremt av så lite. Det skal nok litt mer til.

Etter hvert som tiden har gått så har jeg fått prøve meg litt på egenhånd. Jeg har fått slipe til gipsfigurer av mine egne tenner som vi har tatt avtrykk av. De skal slipes på en bestemt måte, og over og underkjevne skal passe i lag samtidig som alle sider skal være symmetriske. Det tok litt tid å få dem rett, og Vilhelm måtte hjelpe meg litt innimellom, men de ble fine til slutt. Jeg har også fått prøve boret på 4 tenner som ble støpt fast i gips. Først fikk jeg prøve 2 enkle fyllinger, men på de to siste tennene måtte jeg bruke matrise og det var to store fyllinger. Det er litt av en jobb å få alt til å stemme. Jeg hadde ingen ide om hvor mye det var å tenke på ved boring av et hull, og at det skal bores forskjellig til forskjellige fyllingsmaterialer. Man må være stødig på hånden, det skjønnte jeg fort. Uten et skikkelig grep så kunne boret gå både hit og dit. Jeg har gruet meg litt til akkurat dette, for jeg visste at jeg skulle få prøve meg med boret. Vilhelm sa tidlig at han lett kunne se om noen passet til å bli tannlege ved å se på hvordan de håndterte et bor. Derfor var jeg skikkelig nervøs for at han skulle si til meg at jeg bare kunne gløkke å bli en god tannlege, og at dette ikke var yrket for meg. Men jeg tror han synes jeg dugde til det, og at det så greit ut. Selvfølgelig blir ikke det perfekt, men jeg synes selv at jeg kunne håndtere boret. Dette var en utrolig lettelse for meg. Det må være veldig leit å oppdage at man er en kløne med boret og ikke kan gjøre en god jobb, og særlig om man finner det ut på 3 året. Vilhelm mener at studentene tidlig burde få testet fingerferdighetene sine, og jeg er enig med han. Det er ikke like ille å slutte etter ett år som å slutte etter tre år.

Mens jeg har vært her så har jeg faktisk fått lov til å sette en bedøvelse. Det var bare et stikk oppe i tannkjøttet mot leppa, men det var skikkelig morsomt. Nå kan jeg skryte til de andre at jeg har fått satt en bedøvelse allerede! En annen ting jeg også har fått gjøre er å trekke tenner. Den siste dagen fikk jeg trekke 4

fortenner. De var riktignok ganske løse, og jeg trakk alle 4 på en gang fordi de var festet til hverandre, men det var en litt spesiell opplevelse. Jeg har trukket melketenner til lillesøstra min som har vært løse, men dette var noe annet. Nå kan jeg skryte av at jeg har trukket 4 tenner allerede etter ett år som tannlegestudent.

Under mitt opphold her så var det en som spurte meg om hvor langt studiet var, og jeg svarte 5 år. Da ble han litt overrasket, var det virkelig så mye å lære at vi trengte 5 år på oss? Vi skal jo tross alt bare lære om munnhulen, og ikke om hele kroppen slik som legestudentene. Han skulle bare ha visst hvor mye arbeid det er for en tannlege, og hvor innviklet alt egentlig er, så jeg vil nok påstå at vi trenger de 5 årene for å bli gode tannleger. Vi skal ikke bare lære om munnhulen, vi skal tenke på hele mennesket som en enhet. Dette er noe vi har snakket en del om under oppholdet. En tannlege kan ikke bare tenke på munnene, det er mange faktorer som spiller inn. Det er en grunn til at en persons munnhule er slik den er, enten det ser bra eller dårlig ut. For å komme med gode råd så må man vite litt om bakgrunnen til problemene. Det er også viktig å tenke på økonomien til pasienten, det er ikke alle som har råd til skikkelig tannarbeid og da må tannlegene komme med billigere alternativer. Det at tannbehandling er så dyrt, gjør at noen rett og slett ikke har råd til å gå til tannlegen, og da går det galt om en ikke passer på tennene sine. Et godt renhold er viktig, og det gjør at en kan slippe unna store regninger.

Etter dette oppholdet kan jeg nesten ikke vente til vi får sette i gang med klinisk arbeid, det kommer til å bli utrolig spennende. Nå er jeg virkelig motivert til å fortsette å jobbe hardt. Jeg vil bli tannlege, jeg føler bestemt at jeg har valgt riktig og at jeg en gang kommer til å bli tannlege. Det gjelder å stå på i årene fremover, og det skal jeg gjøre!

Vi fikk tilbud om en kjempe mulighet, og jeg er glad for at jeg grep denne muligheten. Den har gitt meg mye, og jeg har nok en stor fordel fremover. Nå vet jeg hva yrket går ut på, og jeg er sikker i mitt valg. Dette er noe alle studenter burde fått tilbud om tidlig i studiet.

Dette oppholdet har lært meg mye, og en stor takk til Vilhelm for at han var villig til å ta seg bryet med å ta inn en student som ikke kunne noe! Disse 4 ukene kommer jeg aldri til å glemme, mitt første møte med en tannleges hverdag.

Jeanett Steinnes, student

Fylkestannlegen har ordet

Påsken nærmer seg med lysere dager. Solen varmer, det går mot vår. En fin årstid i Troms.

2006 burde bli et minnerikt år for tannhelsetjenesten i Troms. Vi har trosset alle spådommer, og etablert tannlegeutdanning og kompetansesenter i regionen. Bygget planlegges ferdig rett før jul. Det blir et stort og flott bygg. Ønsker du å følge med i byggeprosessen er de bare å logge seg inn på tannitromso.no. Her er et webkamera som følger progresjonen.

Ivar Parman er tilsatt som klinikkjef på studentklinikken. De første veilederstillingene utlyses internt i disse dager - etter hvert er det behov for 9 veilederstillinger og 9 tannhelsesekretærstillinger på studentklinikken i TANNbygget. Følg med og vis din interesse.

Samtidig som bygget reiser seg, arbeides det intenst med innkjøp av utstyr og inngåelse av avtaler med Uitø. Det skal investeres for ca 70 millioner kroner i utstyr og en rekke anbudsdokumenter skal ut. Aktivitetsnivået på fylkeskommunens innkjøpsavdeling er rimelig høy. I tillegg må det inngås en rekke avtaler for å regulere drift av studentklinikkk og andre aktiviteter i bygget. Innkjøpssjef Helene Lockertsen og økonomisjef Berit Koht har gjort en uvurderlig innsats for oss i disse prosessene, og er innstilt på å bidra til det hele avrundes til høsten. Takk for hjelpen. Vi hadde ikke greid oss uten deres innsats.

Ellers har det skjedd noe på spesialistfeltet. Flere spesialister har sagt opp på kompetansesenteret og noen av disse har etablert Spesialistklinikken as i Tromsø. Jeg ønsker lykke til. Noen overgangsproblemer medfører jo dette, blant annet har det vært nødvendig å engasjere ambulerende kjeveortopedier for å ta unna køene. Kompetansesenteret rekrutterer nå nye spesialister, og så lang er det god søknad til de ledige stillingene. Jeg anmoder distriktene om å kontakte Jorunn eller Ragnhild på TkNN dersom det er noe som er uklart.

Videre er det avsatt mange millioner til ny tannklinikkk på Målselv. Kommunen tilrettelegger i disse dager tomten og så snart dette er ordnet begynner prosessen med å reise bygget. Dette blir en flott og moderne klinikk som er velegnet for eksternt praksis. Utfordringen blir kanskje å organisere eksternt praksisen på en måte som involverer de andre klinikkene og ikke minst militærtannlegene og TMS. Men dette regner

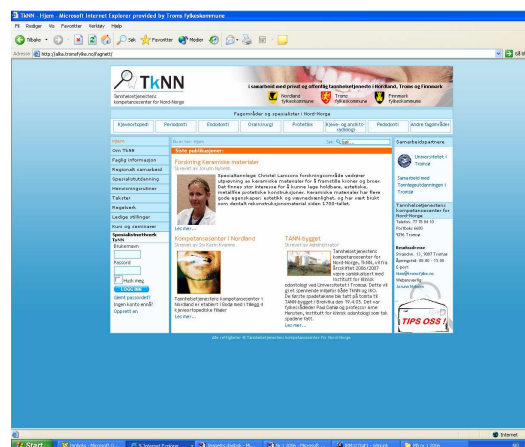
jeg med at man diskuterer i Midt Troms tannhelsestidrett. Jeg er i hvert fall motivert for at hele distriktets kompetanse så langt det er mulig skal bidra i den kliniske opplæringen av tannlegestudentene. Så får vi se hvordan dette best kan organiseres i samarbeid med tannlegeutdanningen.

Ja - det var det for denne gangen. Jeg takker for innsatsen siden sist. Det skal nok ikke stikkes under en stol at statens oppdrag har lagt beslag på en god del energi i organisasjonen. Noen mener til og med at oppdraget har gått utover arbeidsmiljøet noen steder. Jeg har ikke noe annet svar enn at det er opp til enhver å ta ansvar dersom vi skal lykkes med å bli den beste tannhelsetjenesten i landet. Vi har nå de beste forutsetninger for å skape noe nytt i samarbeid med IKO og det regionale kompetansesenteret. Dersom vi ikke lykkes er det vår skyld. KMM fører ikke til noe som helst.

Endre

Regional nettside

Av: Siv Karin Kvanmo

TkNN lanserer en nye nettside 1. april i samarbeid med spesialisttjenesten i Nordland og Finnmark. www.tknn.no skal inneholde informasjon om alle spesialistgrenene; kurs, forskning, prosjekter og presentasjon av spesialister i de tre fylkene. Sidene skal etter hvert utvikle et regionalt fagnett hvor man skal ha mulighet til å utveksle sensitiv informasjon.

Ledige stillinger nå (se www.tromsfylke.no/ledige ..

- * Sykehustannlege UNN/Nordøya 100%
- * 2 50% veilederstillinger, studentklinikken IKO
- * spesialiststillinger TkNN: Endodontist, protetiker, pedodontist, oral kirurg
- * tannleger: Ibestad, Borkenes, Tromsø by